

Baja és Vidéke

közhasznú társadalmi hetilap.

Megjelen minden csütörtök

Baja 1885. november 5.

Törvényhatósági életünkben az önkormányzati jog gyakorlata képezi a főbb mozzanatot mely iránt kell, hogy minden városi polgár meleg érdeklődéssel viseltessek: mert e törvény adta jog akképen válik előnyünk vagy hátrányunkra, a mikép e hivatusukat megbízottaink lelkiismeretesen betölteni képesek és hajlandók.

Törvényhatósági bizottságunk választott tagjainak fele része és az összes pötagok, a törvény értelmében ez év végével kilépnek és ezek helyét mint köztudomású dolog — f. évi november 15 én választás utján betöltendő lesznek. Most tehát a választó polgárok dolga lesz a kilépett bizottsági tagok eddigi működésük felett bírálatot mondani, s közülük kiválasztani továbbra is az érdemeseket és kiméletlenül minden mellé tekintet nélkül mellőzni az érdemtelenekeket, és ezek helyét értelmes, józan a közügyek iránt melegen érdeklődő polgárokat beválasztani.

Alkotmányos ősi szép jogaink egyik erős korlátok közé szorított foszlánya maradt még fenn számunkra, és ez a választási jog. A kik e jogot ezuttal gyakorolni hivatta vannak vezérleje őket a józan gondolkodás, komoly megfontolás, az igazságérzet és közérdeleiről tekintet elhatározásaikban, ne hagyják magukat senki által elármítani, álokoskodások által tévútra vezetni, legyenek körültekintők, iparkodjanak e komoly és szesz állásra, érdektelen és kellő önállósággal rendelkező jellemes

és tisztességes polgárokat önmaguknak kijelölni és közakarattal meg is választani, pillantsanak be egy kissé az érdekek tömkelegébe, hogy elhatározásaiktól okuk ne legyen pirulni.

Diszes állás, sok jog, számtalan és súlyos anyagi és erkölcsi kötelezettséggel jár, erős jellem, minden befolyástól ment önálló gondolkodás, bíráló képesség kell ahhoz, hogy azt valaki kellően betöltsé, hogy a számtalan kísértesnek ellenállhasson, hogy határozataiban részrehajlatlanul csak az igazság és a közjó előmozdítására legalkalmasabb úton haladhasson.

Láttuk már a multban és jelenben is tapasztaljuk, hogy sokan nem bírnak az állás fontosságának kellő tudatával, teljesen elégedetlenek tekintik ahhoz ha valamire felcserepedtek. Mindenki félszkelődik, félrebb benne a hiúság, bizottsági tag lenni. De ha valaki azt kérdi hogy miért, mit gondol, mi a biz. tag hivatusa és kötelezettsége? Itt a válasz — biz. elmarad — melyet azonban számunkra mi azzal egészíthetünk ki: „hogy legyen valaki, aki a gyűlés termében a legyeket összefogdossa,“ mert ami ott történik ahhoz még helyesen szavazni sem tud, s mindössze a mit felhagyt a teremből kikérül — a megnyugvás az, hogy az egészben ártatlan mert semmit sem értett belőle. És ilyen is mozog.

Azonban polgárságunk józan és érett gondolkodása hinni enged, hogy ily mulatságok élvezni nem lesz alkalmunk, hanem megszabadulva a politikai pártusok lidérez

nyomása alul a számtalan közül ki fogja szemelni azokat a polgárokat, kik minden esetre hivatta vannak ily diszes helyet foglalni.

Több oldalról tudósítanak, hogy a város nagyobb kisebb tisztviselői szinte vágyakoznak a megválasztásra, ez eshetőséget mintegy bizalmi nyilatkozatot közokázattal próbálják.

Mi nem vagyunk senki jöndulatának akadálya, határozottan ki is mondjuk, hogy városi közigazgatásunk tisztviselői igen csekély kivétellel a legkisebb kifogás alá nem eshetnek, messze állunk attól a feltevéstől is, hogy nem állanak a műveltség azon fokozatán, hogy közéletünk egyes, vagy általános mozzanatait figyelemmel kísérni, azok felett helyes bírálatot mondani nem lennének hivatta, képességgel nem rendelkeznek; hanem nem győzzük eléggé kárhözhatni e bal következtésű lépést egyedül azon szempontból indulva ki hogy, mert az eddigi tapasztalat azt bizonyította, mikép a közgyűlésen szavazati joggal bíró magasabb tisztviselő eddig is egyetlen kérdésben sem merészelt az uralkodó áramlat ellen talán helyesebb nézetét önállósággal nyilvánítani, miképen lehetne tehát feltételezni ama alantástól a mai viszonyok között annyai bátorságot, hogy elgázó véleményét önállóan függetlenül, nyilvánítani elég bátor lehetne. Sok szép dolog felültek feltételezni jogosultságot érezzünk magunkban, de ismerve az áramlatot mely a mai helyzetet uralja, annyai vakmerőséget egyikükre sem tételeznék fel. Mert hisz ugyan, melyik ren-

delkezik annyi bátorsággal, hogy egy felvetett kérdésben éppen szakértelemmel párosult, leghelyesebb ellen véleményt felhozni merészkednek?

Azt hisszük egyiksem. Es azért nem, mert függő helyzetben áll.

Azért leghelyesebb dolognak tartjuk, hogy városi tisztviselőit biz. taggá ne válasszuk, mert azzal ott nem több, csak a szavazásnál sűrűbb lesz.

Nem akarjuk mi ezzel senki jó dolgát rontani, de szükségesnek tartjuk az érdekeltek figyelmét ez irányban felkeltetni; nehogy az ily hátrányára akaratlan eszközei legyenek.

A tisztviselő elégedjék a bizalom ama nyilvánulásával, hogy megválasztatták, a további bizalmi kérdés a nem messze álló tisztújításkor felvetve lesz, és a megnyire szorgalmuk, képességük és ügyekezettük méltányolható az ott nyilvánulni fog.

Hinni akarjuk, hogy önmaguk is megsohajlják a dolgot, hogy minden tisztviselő ama testületnek tagja legyen, a melyik bivatva van működésüket ellenőrizni s bírálni, és visszavonulnak csendes foglalkozásukhoz, hogy a bizalmi kérdés felvetése alkalmára annak megnyeréséhez a kellő érdemeket megszerezze. — Képviselőt pedig ők is iparkodjanak oly polgárokból választani a törvényhatóságba, kik eléggé függetlenek minden irányban, köteleységüket önálló gondolkodás és jó akarattal teljesíteni képesek. Így ők is hozzájárulnak közös érdekeink leérthetéséhez.

TÁRCZA.

Feslő Rügyek.

Költemények, írta: Amaranth.

Ára: 1 frt 50 kr. Szerző tulajdonosa. Zombor, nyomottat Muzsik és Particsnál 1885.

Tizenhatod röt, 189 lap.

Nagy figyelemmel s több helyütt igazi élvezettel olvastuk a tőrekvő ifjú szerző dalluzerét, kitől a költői tehetség nemcsak hogy elvitatni akarnók, hanem azt őszinte örömmel elismerjük. Van ezen költeményen füzérben lelkességek, sok szép gondolat, itt-ott magas szárnyalás, költői merészség és erdőség is, mi már magában véve is teljesen elégséges, hogy szerzőjének elismerésel adozzunk.

De ezen költemények az író érzelmeinek legtitkosabb rejtekébe betekintést mégsem engednek, individualis élet világot mégsem tárják fel egészen s ekepen a költő hí jellemzésére nem nyujtanak elegendő anyagot. Annyi ködségtelen, hogy a költő néhány dalát, az alapezeme kidolgozására való tekintet nélkül, gyorsan vetette a papírra, hogy több helyütt a szépet nem választotta el a mindennapi, hogy több szebb költeményében nem maradt meg mindig a megkedvelt magaslato, hanem hirtelen leereszkedett, s hogy több dala nem az illet perzeneténél, hanem a túlságosan izgatott kedélyállapotnak a szüleménye. Hogy a költőnek ilyen kedélyállapotban

nem kell a lantoz nyulnia azt a tanulságot az „Istenkárómlásból“ mindenki kivonhatja magának, mert lát ama közlemény nem a higgadt ész és érzemény alkotása, hanem tulizgatott kedélyállapot kitérés.

De vannak ezen költeményekben olyan gyönyörű helyek is melyek a költő lelkenek hí tükrei, melyek gyöngédségük egyszerűségük és érzeménygazdagságuk által méltán megérdemlik a dicséretet s melyek azon meggyőződést szülnek bennünk, hogy a szerző az igazi költői érből is meríthet.

Ezen különös jelenség magyarázatát abban találjuk, hogy a költő még mindig azon belső érzemények forrásának behatása alatt áll, mely a gondolatok hí kifejezését akadályozza s mely behatás kettős irányban (drámai és lyrá) ragadja lelkét.

Ha majd e forróság — mely minden ifjabb költő lelkében jelentkezik — erejéből veszteti s a gondolat az érzemény kifejezésére több szabadságot fog nyerni: minden bizonyossággal elvárhatjuk, hogy a kiváló tehetségű költő egyik vagy másik irányban kifejlőve s megálapodva, értékes és tökéletes elmenüveket fog alkotni.

A „Feslő Rügyek“ első helyén „Rátóni János“ balladának nevezett költemény van. A verssorok könnyen folynak s a kidolgozás elég gondos, — de mint hogy az alapezeme („hűség“) nagyon is ismeretes és az a költői kidolgozás tárgyát ilyen alakban már számtalanszor képezte, — a költemény

értékéből sokat vesz. Egyébiránt eme költemény nem egészen felel meg a ballada követelményének, mert a balladának nemesak a tényleg hanem az azt végrehajzó személyel is kell különösen foglalkoznia és a sorral való küzdelmet élénken kiténtenie. Ezen szerfelett kevés anyagból feldolgozott költeményben ama kelleketek nem találjuk, azon felül nem látunk benne gyors esemény s lendület és nem halljuk azt a méltóságos drámai hangot, mely nélkül a ballada nem lehet jó.

A görög mythológiából merített „Futó Daphne“ egyike a szerző leg szebb költeményeinek, a „IX. Károly halálás ágyon“ című pedig figyelmet érdemel.

Az óda magasabb tárgyakkal foglalkozva, külalajának, hangjának s benne a költői előadásnak ahhoz mérten kelvő lenni, az a költőtől mindig a legnagyobb mérvű lelkesültség és a legnagyobb szellemerőt követel, minek figyelembe vétele mellett az ólak közül „Plevna csestere“ és „Petőfi Sándor szobra előtt“ című két költeményről dicsérettel emlekezünk meg, a „Tóth Kálmán halálára“ irt című pedig a gyöngébb eszane termékek közé sorozzuk, nemesak azért, mert benne több értelet s hétköznapi kifejezés van, hanem azért is, mert versebe szedett elotrájzatot nem egyék. Avagy kit ragad el, kit hat meg s kit lelkesít fel az ilyen prózálag is lapos kifejezés? — „De ki jutott nekem!“

Vagy: „Érdemeit nem kell, hogy sokat említsem.“

majd meg:

„Mégis hadd említsek egy ritka érdemet!“

Mi más hang, mi más lendület, érzemény és szárnyalás a „Csügdégek között“ című dalban, melyben oly igazán költői sorokat is olvassuk:

„Mig a szivbe rejtett bánat

Bis lantomon szerzte áradt,

Zokogott mig el nem fáradt,

Zokogott oly gyászosan.

Hogy sokalta a lant bírja

S fájdalomban felsikolto,

Műzsmát is elriasztva

Megrepedt oly kínosan.

S most töstöttem egymagam!“

Ime, mi különbség, mondjuk, midő a költő az igaz ihlet perzenében éri a lant húrját, vagy midő a belső érzemények önkéntes nyilvánkozása s működése nélkül, az minden erejéből megmozdítani törekszik s a sziv réteg áhullásának hatása alatt, mere szélsőből, — vagy pusztán unalom üzésből gyárt verseket! . . .

A „Barátásgról“ című esinos dal után következő „Istenkárómlás“ rapodián féle költemény felett pálcázó történk s azt ismét a tulizgatott kedélyállapot kitérésnek jelezük. — Itt nem költői merészség, vagy túlzásal tör ki a szerző a vallásérköles ellet ellen, hanem maró gunnyal támadja meg azt az örök lönyt, mely a világok s mindenség felett uralkodik.

A költő így kiál fel azon lényre,

— melyet mi Istennek nevezünk:

„Hah! annak, annak a ki firtalozott:

Önmagát ámtini, esahí kellett.

Két esetleg három darab szőlő jutánya azon igen kedvező resultátumot feltevések mellett eladó, közelebbi részletek lapunk szerkesztőségénél megtudhatók.

Hirek.

— **Ö. Előszó** a király Goldscharek József eszerei és statisztika plébánosnak a Gaj Szent Lőrinczről nevezett ezimzetes prépostságot adományozta.

* **Dr. Oláh Gyula** egészségügyi felügyelő a múlt hó 28-án Bajára érkezett, hogy az egészségügyi törvény és rendeletek mikénti végrehajtásáról meggyőződést szerezzen. A felügyelő ur — ki Rátay József meggyőző bíróval együtt dr. Révész Beney járóorvos vendégszerető házában volt szállva — a tapasztalt rend és tisztaság felett teljes elismeréssel nyilatkozta.

* **Holtánynak**, Baja város kapitányi hivatala részéről közhírővé tették, miszerint azon helybeli iparos és kereskedők névjegyzéke, kik az iparhatóság megbízottak választásánál elsőszöve és szavazó választóképesseggel bírnak, összeállítását az 1885. évi november hó 3-tól bezárólag 10-ig a kapitányi hivatalban közszemlére kitétve, a hivatalos órák alatt bárki által betekinthető. Felhívattunk mindazok, kik netán abból kimaradtak és felvételt kívánának, továbbá kik netán felvették a nékél, hogy önálló iparos vagy kereskedők és így kilanyszámú lennének, végre mindazok, kik 20 forint kezesével III. osztály kereseti adóval vannak felvéve, azonban tényleg többet fizetnek; miszerint fenti határidőn belül a névjegyzékbe pótlások felvétel, abból levendő kifizetés, esetleg az adóösszeg helyesbítése iránti felszólalásokat fenti határidőn belül ezen kapitánysággal irásban annál bizonyosabban benyújthat, az ne mulasszák, mivel a később beadandó felszólalások figyelembe vételét nem fogjuk. Megjegyeztetük, hogy felszólalásnak bárki elhet s hogy csak az azok lesznek választhatók, kik legalább 20 frt III. oszt. kereseti adóval vannak megírva. — Baján, 1885. évi október 24. — **Scheibner Gyula**, főkapitány.

* **A bajai polgári lövészbizottság** 1885. október 25-én történt 405 lövés 206 egységgel; ezek között volt 2 négyes, 32 hármas, 36 kettes és 30 egyes lövés. Négyeseket lökt: Eckert István 2, hármasokat lökt: Eckert István 21, Lengmayer Ernő 7, Koller Hugó 2, Peschke Károly 1 és Stern Lipót 1.

* **A főgyógyászati iktatósi segélyező egyesülete** október hó 12-ikén tartotta első alakuló közgyűlését s folytatva 25-ikén az intézeti igazgató vezetése alatt. Az iktatósi n. m. vall. és közközt. m. kir. magas miniszterium által 1882. év február hó 6-án 4014. sz. a jóváhagyott alapszabályokból meggyőződéssel arról, hogy a segélyező sorsú tanácsok segélyezője, a házon egy forintot meg haladó segélyügyi alaptökékek szabályozó kezelése méltó tárgya a köz-

érdeklődésnek: épen azért nagyon élénk részvétellel és szép számmal jelent meg a közgyűlésen. A közgyűlés megkezdett a múlt évek szerencsés eredményéről, a tavók buzgalomáról, dr. Platz Bonifác segélyügyi felügyelő úr lelkes munkásságáról, az egyesület jövőviről, a nagyérdemű „Bajai takarékpénztár” kegyes jöndulatóról, hol a szegény ifjak segélyügyi alaptökéke 5⁰000 kamatot élvez s ezenfelül évenként még külön pártolásban is részesül. Megbeszélés tárgyat képezte az alapszabályok egy pontjának módosítása; egyhangú pártolással talált az indítvány, a rendes tagoké 28 krapezárú szállításként alá: közlekedéssel elhatározott, hogy főtisztelező dr. Platz Bonifác urhoz a segélyező egyesület felvirágztatásáért s négy évi buzgó vezetéseért köszönet iratt fog intézteni. Megválasztotta a közgyűlés a választmányi tagokat: Szautrély Oszkár (titkár), Juliusz Károly (pénztárnok), Athanasz Zoltán, Dániel János, Müller Ferenc, Rozemák Miksa, Guttman Lajos és Zsigmond, Kobelcrank Ferenc (ellenőr), Németh Béla (tőgyező), Ungar Miksa, Reich Aladár, Szautrély Lipót (aljegyző), Váczy Dezsi, Szánthel József, Strasser Mátyás. A közgyűlés szép reményekre jogosító kezdet után lelkesedéssel szótöszölt s átengedte a helyet a választmányának.

* **Ajándék.** A biz. tagok választása ügyében e hó 1-én a városzházra összehívott szűkebb kürti értekezleten a végső felől megválasztott — egészen újdonság — virilista, hanem az úgy értekezletben nem hallgatott meg, pedig nagy elhatározás volt az, t. i. a virilistágról lemondott, hogy válasszák meg. Az ilyen bizottsági tagot mi is erősen ajánljuk a megválasztásra, a ki azt nem tudja hogy hol kell a lemondást bejelenteni. (Ez megint egy bak, még pedig a javadól.)

— **A Baja-Biklyi uton** 1884. évi Január 2-án elkövetett posta rablás tettesét — mely alkalommal **Hochreiter Károly** eszményben megöltözt, — **Gruelis Ferenc**, **Sziszovszky (Székely) György** és **Orbán (Huszár) Imre** járvarközei lakosok a kalocsai kir. törvényt köztől Orbán beismertében van.

— **Október hó 18-án** Kristóf Francziska katonárai lakos, Baján léte alkalmával a 10 ezimre szóló takarékpénztári könyvezetkére 50 forint kivett és a kivett összeget takarékpénztári könyvezetkébe tette és a helyszínen közzétette. Közölteben hírtelen rosszal lett ugyanarra, hogy a vásártérben (képezde körül) lévi kassza rúnya előtt eszményét vesztve a földön elterült. Amint ilyen állapotban volt önkénytelenül feloldá a szorosa között közzétállított és lehet-e elkerülni a közzétállított pénz a könyvvel együtt, melyet valaki akaratlanul magához vett. — Azért, ha netalan valaki a könyv vagy pénzről tudomással bírna, sziveskedjék az illetőt a fenti ezim

alatt értesíteni és fáradsága meg fog jutalmaztatni.

— **Vidéki eszmény.** Október hó 22-23-ika között éjjel Csávolyon úv. Patarschi Eva istállófalóval egy 4 éves pej, csillagos homlokú, hátú lábára kesze, és h. j. felén C. C. billerji kancza és egy sötét pej 5 éves, jamba farán selyhely és h. j. C. C. billerji parva lovak és egy pár új lovszárzám ellopott. A tolvajok egy kulcsot mellyel az istállót felnyitották a tet helyén felejtettek, melyek folytán a nyomozás Mándits Lukácsra vezetvén, letartóztatott és a bíróságnak átadott. — Ugyan-estek október 28-án Borsódon Latinovics Ernő ur lovszárzára valami szivarok világos nappal ráitotték, azonban a lúvés szerencsére nem talált.

— **Biklyi f. hó 27-én** Csarnák János majorsági eszt. eltt. Az előjárás keresésére indult, és fel is talált, kunyhójától nem messze a kukoricza szarvak között a hullajt, valószínűleg valami elkieseredett elcsúszott bosszúból agyonlétet, legalább e feltételezre enged következtetni a hátulról feltárvon kapott halalos lövés.

— **Lopás.** Nem is volna teljes a rovat, ha Bischof János nem szerepelne, e megrögzött tolvaj október 29-re hajló éjjel Dimitri Todor körber cigányi öszelbékőzva volt két lovat ellopva, azokkal beállított B. monostoron a kovászhoz a béko kules elvadászte okaból? a békót lereszeltette, azután beszegődött fuvarosnak, jól megvakta a kocsist és annyira ütötte verte a lovakat, hogy a szegény pártk egyike megmúta a terhes elott annak búsútt mondot, mire a szegény cigány megalátló csak egyik lovat és egy bört kapott vissza.

* **Nagyrossági alközlő.** Schullhof Ignácz ártólag eresi szülőléte 17. 18 éves izraelita, vagy két hét előtt Csávolyon mint biztosító társasági megbízott általa hamisított okiratokkal hazált, és a már ügyi a megboldogult „Tiszá” bizt. társasággal megírt ottani lakosokhoz betoppant, s azokkal biztosítási díj vagy határköltségen követhet és zsarolt ki bizonyos összeget, miglen egyik koreszmban a lova bevitte őt észrevette hogy a kis lovatyán kívül más nincs a háznál, tehát jónak látta az asztal felől kőjt felírni, és ottan a benne volt vagy 30 forint összeget elvitt, a kis lányka észrevette a gonosz tettel felkeresésére indult, és a nagy koreszmban feltalálta, azután jelentést tett és elfogott, de a gaz család Bajára kísértetése közben a kísérő elől megszökött. De nem ment messze csak szék-szent-Ivány, hol ismét néhány napig csalánsít folytatta, míg az előjáróság neszett vette elfogatta, és a nála talált írtlapok és hamisítványokkal együtt a bíróságnak átszolgáltatta. A hol előjele léte verseléses foglalkozni, mert úgy látszik a nála volt val kisérletköből, hogy ahhoz is volna hajlama, ha talán csalással nem foglalkoznék.

Csarnok.

A szobaur. (Elbeszélés.)

Csőgei Pali azok közé a fiatal emberek közé tartozott, kiknek jellemoatja: Nincs párja a gyöngy szabad életnek!

Élto is a világát szabadon mint a dalos madár; nem volt a ki otthon marasztalja a nem volt, a ki szemrehányással fogadja, ha nem jött haza a rendes időben.

Ez az életmód szerfelett tetszett neki s talis is tette magában, hogy soha, de soha meg nem házasodik.

Majd bizony ő még nyugtít is veze a nyakára s utóbb még olyan feleséget kap, a ki folytonosan francia rengekényeket olvas, melyek miatt trükkösötlan marad a hús és megközműsödik a levek.

Ez a gondolat már egymagában is elég volt arra, hogy elhatározza egészen megszáruljon.

Mert Pali valóságos gourmand volt. Élt halt a jó eledelért s főzés dolgában, illetőleg az ételk megbírálásában valóságos szakértőként volt s mindenki tisztelettel hajlott meg előbbi nagy tudományá előtt.

Az ibolya szagát alig bírta megkülönböztetni a rózsáétól, hanem ha element egy ház előtt, melyben fűztek, az étel-szag azonnal megcsiklandozta az orrát s minden tövözvász nélkül a leg nagyobb határozottsággal meg bírta mondani, hogy itt például francia rostélyelő készitienek vagy almásréstűtnek.

Ezen a révön jutott be Pali a Takácsköhöz is.

Egy derült őszi pénteki nap dél-előtűn ott sétált a stáció utcán, hát egyszer csak szimatolva megélt egy alacsony, de tiszta, esinos külsejű, fűhére meszelt ház előtt.

— Hm hm. Itt bizony rólkövest fiznek! Amit én már három hete nem is láttam. Egy végletűlemben sem kaplattam, pedig legközelebbi ételen. Szorotnak megköstölnei egy keveset bolle. De hogyan?

E szavakkal pillantása a kapura esett, melyen egy tablicsák vett észre. Közélebb logett.

— E házban egy esinosan butorozott szobakönlő.

— Nagyszerű, ha nem is a rakleveseke nál a szoba, de legalább van ürügyem a beemenésre.

A raklevés szaga egyenesen egy nyitva álló konyha ajtajára vonzotta őt.

— Jó napot kívánok! Kezeit csókolom nagysá! szakítá hirtelen félbe magát, amint a tőz hely mellett nyugtúró szőke lánykát pillantott meg.

— Jó napot uram. Kik tetszik keresni?

— Hát . . . kérem . . . ugy olvastam, hogy itt egy hónapos szoba volna kiadó.

— Igenis. Majd belivom a matmat. Majd az megmutatja.

— Szép és eredeti és a rövid költemény is:

„Százados zöl szőlőpek
Pászit teremnek. —
Fenn két menyegzőt ragyog,
Dalt zeng búhajos torok,
Tiltkos rejtekében,
Rózsák között fölültemek:
Királyi trónusom,
Kezely iljóm — műzereken
Királyi bíllikom.

A „Lapozkeresztő Reserve” s az „Ujévre” ezimű költemény szünetű figyelmet érdemel, különösen pedig az előbbi, melyen finom humor vonult át s melyben e szép sorok is olvashatók:

„Trónusom, ragyogót radoktort szőlem,
Czímresem ragyogjon a nyomba feletken.
Koronám is kes, szép drága követtől,
Kirakva eszelerő és garmond betettől.”

A szerzetes dalai” között van leg több szép költemény, melyek fűbeesett is bírnak. E dalokban látjuk a költő egyedséget legtisztában, itt halljuk a szívnek gyorsabb dobogását s a csendes elegikus hangot, — itt érzünk leg inkább a lélek melegsét, itt látjuk, mint vonult át a bánt fellege a költő lelke felett s itt olvassuk eme kedves sorokat is:

Erny a léleknek arany foglalatja
Erny, mi földön a boldogságot edja,
Erny, mi ez a szót istenségre bolyta,
Ernyes légy s ragyogó fény öntölte!
„Te is én jó anyám” ezimű köl-

„Poeta vagyok, „Három óhaj”, „Bücsü Ungvártól” és „Nem arra születtem” kedves költeményeket írta! Mi egyszerűek, nyugodtak, éreménygazdagok s lendületsek e sorok:

„Műződ magányban száll rám
bűskomlyság,
Dalaimat erdő lombjai esuglák,
Boszorkodó éneknek síró szele hűja,
Merre az engedett temető udja,
A mogorva ténhek dazsok felkötete:
Ime, az én lelkeim összes kitévete, —

Egy könyv, egy mosoly: ez ömletem
drága bört,
Nem álom a kimeses, széles nagy világért.”
Vagy a „Bücsü Ungvártól” ezimű köl:

„Mezgek, mint a pásztus, téllazulból,
Tavasz-hajzmat felkeresve úra,
Ont szobát ott viridab dalkora gyulva,
Szántócsk boldogban a lélek fókából;
S míg itt bajot sebezhet lényem pászokteli,
Velem zokogok az éző gáztanból.”

Szépnek ezen sorok is:
„Nekem csak a magány, béko s nyugalom kell;
Csendes erdő anyja matlar zengésével,
Csillagos ég nyitva halvány boldogságot,
Hol ábrándos lelkeim vigtelence szörnyal.”

A „Nem arra születtem” költeményűt ezek az eredeti sorok zárják be:
„Négy fél köztél néma, komor búszalt,
Szomszéd szí kővelőn élt a mely istia,
Bárzadát átra vígan felhő lapja.”

Jól látta, hogy bírád és kérés a munká,
Czefiált is bírha veszte látta, tudta:
Elbájoslót tette külsőjé,
Hogy eltakarja egy öszegényét! . . .

A költő még itt sem állapodik meg, hanem ekképen folytatja:

„Művészes az isten s bár esodásim alkot,
Ha senki sínes ki érte adna tapost:
Mivő lesz végtelen művészte?
Beszélő nélkül csak beestelen neve!

Tehát a művészes bámiólt!
Nem ugy! Te (ember) társas vagy merész
vetélyben!
S bár csak kezdj, már is itt az óra,
S bár örök z, s szemlőlköz se tálen;
Mégis legeszebe művét e nagy világot
Mely ime áltál, hogy felvirágozt!
Ha fehéres-bőre: esodát nem felek:
Külfölden alkot itt a képelet! . . .

Mi ez? A melegítő és életadó nagy nap, a milliard csillagos járása, az oceánin megmérhetlen mőszeze, a kipánváltatlan mindenségg örök időkre megszabott ésszhangzatoss mőkődése, csak kores munká, melynél a költő a hitvány és poros földön külföld világot alkothat magának képeletével! . . .

Mégis jó, hogy a költő ezen költeményét „Istenközlőmunkák” nevezte, mert lát annak valóban az is a neve. Ezzel a verssel azt kellend tenni, mit a költő humorában más költeményeiről is mond: hogy „lépport alá!”

Mi másképen volt a szerző hangulata és lelke megindulva midőn a

A mama jöképt, szelid asszonyság volt. A szoba természetesen felségesen megfeszített Pálnak s ezt szónéklük kibérelte.

— De kérem, mondá Pali ezéja felé törve, én már nagyon megszoktam, hogy otthon ebédelék. Nem volna szives illő díj mellett élelmezni is.

— Pali nagyon megnyerte a mama kezét. Mert először is kezét csókolta neki. Aztán nem is alkudott a szoba árán.

— Miért ne? volt a teletet. Nem szoktam ugyan kosztot adni, hanem én nálunk fog lakni s úgy szólnán családunk tagja lesz. Igen szivesen megteszem.

— Akkor ma már otthon ebédelék s ebéd után elhozatom a podgyászomat. Kiltott fél Pali elragadtatva, hogy ily könnyen sikerül rákiveshez jutnia.

Igy is történt. Pali ott ebédelt s épen nem volt oka a történetek megabámi. Olyan jóízű, zamatos ebédet, a melyet itt eléje tálaták, már évek óta nem evett. Kivált a rákvels! Oh annál fölésebbet, még Párisban sem kaplatna.

Pali végtelen boldog volt. Egészen abba hagyta a járdataposást s egész délelőtt ott settenkedett a konyhában s bámulta a szép Mariska művészetét a kulnaris tudományban. Azonkívül bő alkalma volt látni, hogy Mariska a háztartás többi ágaiban is nem kevés jártassággal bír, sőt mikor egyszer lég-járatulól heves fogfájást kapott Mariska olyan cseppeket adott neki, hogy fájdalom rögön eltűnt.

Ily körülmények között Pali mindinkább kezdte megváltoztatni elvét s egy napon csak azzal lepte meg özevegy Takács Péterné asszonyságot, hogy frakkot öltve, fehér nyakkendőben, klakkjával hóna alatt ünnepléyes arccsal belépett szobájába s minden tévővász nélkül — megkérte Mariskát feleségül.

A mamának semmi kifogása nem volt, mert Pálnak kis birtoka után elég jövedelme volt ahhoz, hogy feleségét eltarthassa; Mariska pedig pirulva vállolta be, hogy kis szivecskédit régen odaajándékozta már a szoburnak.

Rövid idő múlt el s a boldog mátkapár elmondta már a holtomlign — holidoglat.

A fiatal férj és neje ott ültek otthon szobácskájukban s bizalmasan sugdáltak.

— Tudod-e kedvesem, hogyan jutottam hozzátok?

— Hát lakást kerestél...

— De-hogy lakást. Eszemáiban sem volt. Hamen a rákvels szaga eszt be hozzátok. Tudod ez a kedvence étele. S a mint láttam, milyen jó gazdasszony, milyen jó szakácsné, meg egész kis doktor az én drága muzuskám, hát egészen belebolondultam.

A muzuska elpirult s édes csókkal zárta le a beszélő ajkait.

De azért újra felvette a félbeszakított témát.

— Ugyan mond meg muzuskám, honnan tanultad te mindezt?

nem habzó s rohanó patak, hanem tiszta, s nyugodt csermely s nem lehet rohanó vihar, hanem kell, hogy enyélő szellő legyen.

Ez álláspontot foglalva el, nyugodtan mondjuk ki meggyőződésünket és jól megmondott ítéletünket, hogy a „Felső Rügyek” tehetséges szerzője legkevésbé lyrikus, mert néhány igazí lyrái hang még távolról sem jogosíthatja fel őt azon név viselésre.

A drámai tehetség sokkal jobban van kifejldve a fiatal íróban, mint a lyrái, mi kissé különösnek látszik, ám a „Felső Rügyek” határozottan a mi véleményünk mellett harszolnak.

Bizton hisszük, hogy a tehetséges költő egykor ítéletes műveket is fog alkotni, ha a dörgő hangok helyett a szelídebb választva, mindig csak az íhlet teremtő pillanataiban fog énekelni a szerelemről, a barátságáról, a bánat és örömről vagy az élet tragédiájának azon alakjairól, melyek benne a főszerepet játszóttak.

Kérjük a költőt, ki a nevének elrejtése mellett a szerénység mezében lépett ki a közönség elé, ne vegye zokon, ha megnevezzük őt, mert egyáltalán nincs oka álnevek alá rejtőzködni. A „Felső Rügyek” írója Molnár Gyula s Zombor és Vidéke” érdemes szerkesztője.

Popovits Dóme.

— Hiszen tudod, hogy én a „Magyar Háziaszony” előfizetői vagyok. Abból meritem minden tudományomat. Abban vannak kifűnő, kipróbált főzési receptek, mindenféle hasznos háztartási tanácsok, s még a gyógyításban is ad annyi útmutatást, a melytől egy művelt, jó háziasszonynak tudni kell.

Ekkor belépett a levelhordó s egy csomagot tett az asztalra.

Felbontották. A Magyar Háziaszonyok Naptára volt az 1886-dik évré.

— Hát naptár is van a laphoz? kérde a férj.

— Hogyne volna, és még milyen! Annál mulattatóbb s a mellett hasznosabb naptár nincsen. Tudod még ház tartási könyvteli táblázatok is vannak benne. Abba beírhatom egy krajczérig minden kiadásunkat és bevételünket s mindig tudom mennyi szabad és lehet kiadnunk mindenre.

— Az igazán nagyon jó dolog. Hát azonkívül mi van benne?

— Nézzük meg.

Lapozni kezdtek a vastos könyvben.

— Mennyi jó dolog van benne. Nézd csak! Költemények Inceddi Lászlótól, Dengi Jánostól, Csákorányi Lajostól, Perényi Kálmántól, Petri Móról, Kisteleki Edéltől, Király Kálmántól, Város Mihálytól, Méry Károlytól, Halász Dezsőtől, még Laska Gusztáv érdalmunk e jeles veteránja is itt bele költemény. Aztán ez a sok ciklet. Itt van egy Sikor Margitól itt Tölgyesi Mihály, Dr. Marányi Armán, V. Gaál Karolin, Murányi Ernő, Lipovszky Káza, Madarassy László, Milkó Izidor, Székely P. Gyula, Szelmás Arnold, Kenőzy Csátar stb. Hát ez az egész évré soktól étlap, kis szakácskönyv és ez a sok háztartási közlemény! No feleség, most háibaváló s belátom, hogy nyomatott botfi utján is lehet valaki jó gazdasszony.

De aztán ezen étlap szerint főzám az ebédjeinket, mert első pillanatra is látom, hogy a legnagyobb izséssel van összecsalítva. — *Mészáros József.*

Irodalom.

— A legfontosabb nyincenz is megjelentetve elődve, ha neje a „Magyar Háziaszony” étlapja szerint főzetné ebédjeit Mert ebben a lapban az év minden napjára más más étel közöltek s az egész átvilnyamban nem lehet egyetma étlapot előfűt napra találni. Már pedig az mindenki előtt tudni van, hogy a valóztatóság az, mely a leggyorsabb út az izéletességhez. A „Magyar Háziaszony” kiterjeszkedik a konyhán kívül, általában a nő társadalmi életére, a háztartásra, gazdaságra, nevelésre, házi orvosi és egészségügyre, általában egyeztetve a nő életének minden mozzanatára s minderre, a mi nő életét csak érdekelni bír s minderre, a mi a szakszerintől van felkötve meg, a melyben a „Munka Után” című szepirdopalmi ingyenes melléklet gazdag változatban közöl költeményeket humorizokat, beszélgetéseket, rajzokat s egyéb szakszerinté apróságokat, valamint általánosan egy-egy nagyobb regényt is folytatásokban. A „Magyar Háziaszony” előfizetői ára egész 6 ft, a 12 évré 3 ft, megváltó évré 1 ft 50 kr., s a kiadó híralat (Budapestben, nagy koronaszám 19. sz.) melyhez az előfizetők legzezéribben postautalványon írtézendők, kívántra bárkinél ingyen és bérmentve szolgál mutatóvány számokkal. A légnaptár szám is igen változatos tartalommal jelen meg.

Számrejtvény.

M. N. J. tól.
 9 10 10 2 nő név.
 3 5 4 5 6 Egytymoti építmeny.
 8 5 6 szép rendben könyvben látható.
 3 7 12 ha telen jügen jársz, erre vigyázz.
 12 9 6 1 háboruban nagy szerepet játszik.
 12 11 vele palotákat emelhetesz.
 1 12 egy kép mely ezt jelképezi.

Légtűneti észlelések Baján.

1885. okt. 23-tól nov. 3-ig.

Szélirány	Szél erő	Csillag láthatóság	Hőmérséklet	Relatív páratartalom	Barométer állás	Égzet	Ködképzés
Legkisebb hőmérséklet	4.2	2.4	4.4	4.2	8.5	5.5	8.0
(Celsius szerint)							
Legnagyobb hőmérséklet	9.6	5.7	8.5	9.0	12.9	12.0	10.5
Szálszélesség							
(másodperceként méterekben)	14	10	14	12	6	8	4

Légnym. maxim. 759.9 millim.
 Légnym. minim. 746.4 millim.
 Csapadék 30.1 millim.

A Duna vizállása
 (0 felett méterekben.)

1885. okt. 23-tól nov. 4-ig.	
Csütörtökön:	1.90
Pénteken:	1.89
Szombaton:	1.79
Vasárnap:	1.69
Hétfőn:	1.66
Kedden:	1.66
Szerdán:	1.69

Özleti tudósítás.

Baja, 1885. okt. 28.
 Arak (méter mászánkót)

Buza új (minőség szerint)	7.55 — 7.55
Kétszeres	6. — 6. —
Rozs	5.80 — 5.90
Zab	5.85 — 5.90
Arpa	5.30 — 5.30
Kukuricza	3.80 — 3.80
Köles	4.80 — 4.80
Bab	7. — 7. —

Az I. cs. kir. szabd. dnnagözahajózási társaság MENETRENDJE

f. é. november 1-től kezdve további intezkedésig.

Póstaahajók:
 Bajáról Budapestre: kedden, csütörtökön és vasárnap d. u. 4^{1/2} órakor. (Éjjeli állomás Dombori.)
 Orsovára: kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 3 órakor. (Éjjeli állomás Bezdán.)

Személy-hajók:
 Bajáról Budapestre: naponként d. u. 2^{1/2} órakor.
 Mohácsra: naponként este 6^{1/2} órakor.

Vasúti menetrend június 1-től.

Budapest—Szabadka—Zimony.
 Budapestre indul 7.55 2.55 3.25 9.30
 Szabadkára ér. 12.53 **6.16 8.20 4.30**
 Szabadkáról in. 1.23 **6.28 9.10 5.52**
 Zimonyra ér. **6.08 9.37 3.33 12.44**

Zimony—Szabadka—Budapest.
 Zimonyból in. **10.33 6.09 8.31 3.21**
 Szabadkára ér. **4.59 9.38 1.22 10.21**
 Szabadkáról in. 6.18 9.48 2.02 **10.50**
 Budapestre ér. 11.15 1.20 **7.15 5.20**

Szabadka—Baja.
 Szabadkáról indul 6.40 2.30
 Bajára érkezik 9.10 4.40
 Baja—Szabadka.
 Bajáról indul 10.13 **7.14**
 Szabadkára érkezik 12.25 **9.50**
 Szabadka—Szeged.
 Szabadkáról in. 6.30 2.33 **6.38 10.35**
 Szegedre ér. 7.36 4.21 **7.45 12. —**
 Szeged—Szabadka.
 Szegedről in. **3.30 8.10 10.45 6.52**
 Szabadkára ér. **5.20 9.18 12.35 8. —**
 Szabadka—Zombor.
 Szabadkáról indul 6.02 1.45 **8.40**
 Zomborba érkezik 8.13 3.22 **10.16**
 Zombor—Szabadka.
 Zomborból indul 11.14 **8.01 4.07**
 Szabadkára ér. 12.49 **10.12 5.41**
 Szabadka—Pálics.
 Szabadkáról indul 5.18
 Pálicsra érkezik 5.33
 Pálics—Szabadka.
 Pálicsről indul 5.50
 Szabadkára érkezik 6.10

Jegyzet! A vasútihoz nyomatott árúknak az esti 6 óráig reggeli 5 óra 59 percig terjedő időt átvétel-jelentke! Végre megjegyeztetik, hogy vasár és ünnepnapokon Szabadka és Pálics között este is közlekedik egy vonat

DUJMOVITS ISTVÁN.

Felölté szerkesztés és lapnyitandó.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 12838. és 12840/1884. száma végzése által Fazekas Kristóf bajai lakos végrehajtót javára Schöffhauszer Adám Garai lakos ellen 200 ft és 10 ft tőke, ennek kamatai és eddigi perkültségei erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság felőlglalt és 650 ft-ra becsült 130 db bírkaból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatik.

Mely árverésnek az 8028/p.1885. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Gara községében leendő esküszéklésre 1885-ik év november hó 10-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kifűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifűzetendő.

Baján, 1885. évi november hó 2.
Horánszky László,
 kir. bír. végrehajtó.

192. szám.
 v. 1885.

Árverési hirdetés.

Alulirt kikiűdött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbírótság 146. kp. 1885. számu végzése által Selter Antal bajai lakos végrehajtót javára Mikossvits Sándor ellen 30 ft tőke, eddigi összesen 11 ft 30 kr. költsék követelés erejéig elrendelt közigeltési végrehajtás alkalmával bíróság felőlglalt és 820 ft-ra becsült: szoba-butorkor, ágymennő, korsormai felszerelés, 2 ló, 1 kocs, 2 lóra való szeres, 10 hordó, és 50 m. mázas cséves kukuriczeaból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 146./kp. 1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Baja városában leendő esküszéklésre 1885-ik év november hó 11-ik napjának délelőtt 10-ik órája határidőül kifűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifűzetendő.

Baján, 1885. évi november hó 1.
Horánszky László,
 kir. bír. végrehajtó.

Szépséget és fiataltságot

kölesönöz valóban a világhírű és orvosilag leginkább ajánlott

W. Reichert Berlini

Serail Hölgypona

Ezen különösen finom

HÖLGYPOR

(FETT PUDER)

nappali és éjjeli használatnál a bőrre jól tapad, az arcnak tideséget ad, és észrevehetetlen, mely kintű tulajdonságáért valamennyi Hölgypor között legnagyobb előnyvel bír.

Valódi kaplató: Baján egyedül Brachfeld Nina és Fischer Lipót kereskedésében.

Egy doboz ára 80 kr. Próbá doboz ára 50 kr.

VIDATS-ÉKÉK

Vidats-féle egyéb gépek és azok pótrészei

ezentúl az eredeti Vidats-féle minták (modell) szerint csakis az alább irt gyárban kaphatók, mely az összes mintákat a Vidats-féle csódtömegtől megszerezve, azokat is gyártja.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság
gazdasági osztálya.

☞ Központi iroda: Budapest, vácz-körut 57. szám. ☜

HIRDETMÉNY.

Bácsmegeye, Rigyicza község határában levő külső majorsági birtokomból
1012 hold szántó, 65 hold kaszáló, 301 hold legelő, összesen

1378 kat. hold (egy tagban)

a rajta levő gazdasági épületekkel együtt, a most jövő 1886-ik év január 1-től
a bérlő tetszése szerinti időtartamra bérbe adatik. Ide vonatkozó ajánlatok Kovách
Józsefhez, mint tulajdonoshoz Rigyiczára (posta helyben) intézendők.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a rendkívül gazdag és 1848-ik évi július 17-
től fennálló

Gresham életbiztosító társaság

[The Gresham Life Assurance Society]

részéről Baja város, úgy Bács-Bodrogh megeye és a vidék területére, a biztosítások gyűjtése tekintetében a

F Ő - F E L Ű G Y E L Ő S É G G E L

bizattam meg és felhatalmaztattam 1600, illetve 2000 forinttól a legmagasabb összegekig terjedhető élet és halálesetre szóló **nyeremény részletteléssel** egybekötött biztosításokat eszközölni.

Az általam képviselt társaság roppant alaptőkével rendelkezvén, **biztosítottainak a legnagyobb kedvezményt** nyújt.

Igy, többi között -- a legjutányosabb díjtételek mellett -- például: ha egy halálesetre kötött, avagy vegyes biztosításra legkevesebb 3 évi díj befizettetett, az igazgató-tanácsnak jogában áll a biztosított fél kérelmére ennek oly összeget **5%** kamat mellett kölcsön gyanánt előlegezni, mely a társaság szabályai szerint a visszásárlásra rendelt értéknek megfelel.

A társaság által nyújtott számos előnyök figyelembe vételét ajánlani vagyok bátor mindazoknak, kik felfogva az esélyek lehetőségét, önmaguk és családjuk helyzetét azokkal szemben addig, míg anyagi helyzetük megengedi, biztosítani óhajtják.

Minden közelebbi, a biztosítani hajlandók részéről kívánt részletes értesítés és felvilágosításnal szolgál

kész szolgáljuk

Dujmovits István,
fő-felügyelő,

Lakik: Baján, kismészárszék-utóza, 160. szám.